

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Адвокат в адміністративному судочинстві»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Адвокат в адміністративному судочинстві» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 19 с.

Розробник:

Писаренко Надія Борисівна – докторка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри адміністративного права
(протокол № 8 від 10 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Гаращук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1	Опис навчальної дисципліни	4
2	Очікувані результати навчання	5
3	Зміст програми навчальної дисципліни	9
4	Обсяг і структура навчальної дисципліни	10
4.1	Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання	10
4.2	Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання	12
5	Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання	13
6	Критерії оцінювання результатів навчання	14
7	Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання	16
8	Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	17

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Адвокат в адміністративному судочинстві» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 2	Галузь знань – 08 «Право»	за вибором студента	за вибором студента
Кількість модулів – 2		рік підготовки: 2021-2022	рік підготовки: 2021-2022
	Спеціальність – 081 «Право»	I-II семестр	I –II семестр
Загальна кількість годин – 120			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-4, самостійної роботи – 6-8	Рівень освіти – другий (магістерський) рівень	Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні заняття	Практичні заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета: отримання здобувачами вищої освіти знань відносно обсягу та змісту повноважень адвоката як представника в адміністративній справі, порядку їх (повноважень) реалізації, а також набуття навичок щодо складання заяв по суті адміністративної справи та заяв з процесуальних питань.

Завдання:

- набути навичок застосовувати знання про основні засади адміністративного судочинства;
- набути навичок критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів;
- навчитися доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію,

ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією;

– навчитися обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію цих рішень;

– набути навичок ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування;

– навчитися самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Адміністративне право», «Адміністративне судочинство».

Кореквізити: «Практикум з адвокатури», «Актуальні проблеми адвокатури», «Міжнародні стандарти адвокатури», «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має продемонструвати такі результати:

РН НД 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, обумовлених здійсненням правосуддя в адміністративних справах, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН НД 2. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності, пов'язаної із представництвом інтересів учасників адміністративної справи.

РН НД 3. Дискутувати зі складних правових проблем, що постають під час судового розгляду адміністративних справ, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН НД 4. Використовувати передові знання і методики у процесі

правозастосування інститутів адміністративного судочинства.

РН НД 5. Інтегрувати знання про мету, тактику та стратегію представництва адвокатом інтересів учасників адміністративної справи.

РН НД 6. Аналізувати типові процесуальні ситуації, що виникають при представництві адвокатом інтересів учасників адміністративної справи.

РН НД 7. Алгоритмізувати порядок здійснення окремих процесуальних дій в адміністративному судочинстві.

РН НД 8. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо вирішення процесуальних питань, які постають під час розгляду адміністративної справи, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН НД 9. Демонструвати знання технології складання процесуальних документів у межах представництва адвокатом інтересів учасників адміністративної справи.

РН НД 10. Здатність застосовувати знання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій при представництві адвокатом інтересів учасників адміністративної справи.

РН НД 11. Демонструвати навички роботи з електронним документом та електронними реєстрами баз даних при представництві адвокатом інтересів учасників адміністративної справи.

РН НД 12. Здатність визначати індикатори якості й ефективності представництва адвокатом інтересів учасників адміністративної справи.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей, а також досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» галузі знань 08 «Право» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних

джерел;

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК1.2. Здатність оцінювати та підтримувати якість результату професійної і соціальної діяльності;

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти;

ЗК1.4. Здатність здійснювати медіацію в професійній діяльності;

спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності;

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні;

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції;

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію;

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні;

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування;

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і

захисту прав, свобод та інтересів клієнтів;

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією;

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості;

СК1.4. Здатність застосовувати наукові принципи юридичного менеджменту та прийняття управлінських рішень у сфері юридичної діяльності;

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо);

програмних результатів навчання:

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки;

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи;

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання;

ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг;

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів;

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування;

ПРН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування;

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі

правозастосування у різних сферах професійної діяльності;

ПРН1.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики;

ПРН1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Процесуальне становище адвоката в адміністративному судочинстві.

Договірне представництво в адміністративному судочинстві. Підстава виникнення договірного представництва. Адвокат як суб'єкт договірного професійного представництва.

Здійснення адвокатом представництва інтересів учасників адміністративної справи як одна з гарантій дотримання конвенційної вимоги доступу до правосуддя. Зміст конвенційної вимоги доступу до правосуддя та забезпечення її дотримання через залучення адвоката до участі в адміністративній справі.

Адвокат – суб'єкт надання безоплатної правової допомоги учасникам адміністративної справи. Порядок залучення адвоката для надання безоплатної первинної правової допомоги. Адвокат як суб'єкт надання безоплатної вторинної правової допомоги: порядок залучення та коло його повноважень. Підстави та порядок припинення надання безоплатної вторинної правової допомоги. Підстави та порядок заміни адвоката, який надає безоплатну вторинну правову допомогу.

Повноваження адвоката як представника в адміністративній справі. Документи, що підтверджують повноваження адвоката як представника в адміністративній справі. Обсяг повноважень адвоката як представника в адміністративній справі та їх обмеження. Припинення повноважень адвоката як представника в адміністративній справі: підстави та порядок.

Представництво адвокатом інтересів суб'єкта владних повноважень. Суб'єкт владних повноважень у розумінні Кодексу адміністративного судочинства України. Особливості представництва адвокатом інтересів суб'єкта владних повноважень.

Представництво адвокатом інтересів учасників адміністративної справи в апеляційному суді. Повноваження адвоката як представника учасників адміністративної справи в апеляційному суді.

Представництво адвокатом інтересів учасників адміністративної справи в касаційному суді. Повноваження адвоката як представника учасників адміністративної справи в касаційному суді.

Модуль 2. Формулювання правових висновків та їх аргументація в діяльності адвоката як представника в адміністративній справі.

Юридичний аналіз, формулювання правових висновків та їх аргументація в діяльності адвоката як представника в адміністративній справі. Юридичний аналіз як аналітичне дослідження обставин. Основні правила юридичного аналізу. Сутність правових висновків: поняття, природа та призначення. Аргументація правових висновків, її методи і засоби.

Складання адвокатом заяв по суті адміністративної справи. Види та зміст заяв по суті справи. Вимоги, що ставляться до заяв по суті справи. Наслідки недотримання вимог, що висувають до заяв по суті справи.

Складання адвокатом заяв з процесуальних питань. Види заяв з процесуальних питань. Вимоги до форми та змісту заяв з процесуальних питань. Наслідки недотримання вимог, що висувають до заяв з процесуальних питань.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. Процесуальне становище адвоката в адміністративному судочинстві						
1		Договірне представництво в адміністративному судочинстві	12	2	2	8
2		Здійснення адвокатом представництва інтересів учасників адміністративної справи як одна з гарантій	12	2	2	8

		дотримання конвенційної вимоги доступу до правосуддя				
3		Адвокат – суб'єкт надання безоплатної правової допомоги учасникам адміністративної справи	12	2	2	8
4		Повноваження адвоката як представника в адміністративній справі. Документи, що підтверджують повноваження адвоката як представника в адміністративній справі	12	2	2	8
5		Представництво адвокатом інтересів суб'єкта владних повноважень	12	2	2	8
6		Представництво адвокатом інтересів учасників адміністративної справи в апеляційному суді	12	2	2	8
7		Представництво адвокатом інтересів учасників адміністративної справи в касаційному суді.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	<i>84</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>56</i>
Модуль 2. Формулювання правових висновків та їх аргументація в діяльності адвоката як представника в адміністративній справі						
1		Юридичний аналіз, формулювання правових висновків та їх аргументація в діяльності адвоката як представника в адміністративній справі	12	2	2	8
2		Складання адвокатом заяв по суті адміністративної справи.	12	2	2	8
3		Складання адвокатом заяв з процесуальних питань	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	<i>36</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>24</i>
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4.0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. Процесуальне становище адвоката в адміністративному судочинстві						
1		Договірне представництво в адміністративному судочинстві	11			11
2		Здійснення адвокатом представництва інтересів учасників адміністративної справи як одна з гарантій дотримання конвенційної вимоги доступу до правосуддя	11			11
3		Адвокат – суб'єкт надання безоплатної правової допомоги учасникам адміністративної справи	11			11
4		Повноваження адвоката як представника в адміністративній справі. Документи, що підтверджують повноваження адвоката як представника в адміністративній справі	11			11
5		Представництво адвокатом інтересів суб'єкта владних повноважень	11			11
6		Представництво адвокатом інтересів учасників адміністративної справи в апеляційному суді	11			11
7		Представництво адвокатом інтересів учасників адміністративної справи в касаційному суді.	11			11
		<i>Разом</i>	<i>77</i>			<i>77</i>
Модуль 2. Формулювання правових висновків та їх аргументація в діяльності адвоката як представника в адміністративній справі						
1		Юридичний аналіз, формулювання правових висновків та	15	2		11

		їх аргументація в діяльності адвоката як представника в адміністративній справі				
2		Складання адвокатом заяв по суті адміністративної справи.	15	2	2	11
3		Складання адвокатом заяв з процесуальних питань	13	2	2	11
		<i>Разом</i>	<i>43</i>	<i>6</i>	<i>4</i>	<i>33</i>
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4.0	6	4	110

5. *Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Адвокат в адміністративному судочинстві» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з

навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль					Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Самостійна робота студентів	
п/з max 35	колоквіум max 15	п/з max 15	колоквіум max 15	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.

	10	<p>Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками.</p> <p>Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки.</p> <p>При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.</p>
	5	<p>Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи.</p> <p>Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків.</p> <p>При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.</p>
	Min 0	<p>Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки.</p> <p>При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації.</p> <p>Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.</p>
Диференційований залік	100	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої
зараховано		

		кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Підсумкова оцінка виставляється після складання заліку, виходячи з такої

шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	ВИЗНАЧЕННЯ	Загальна кількість балів	За національною шкалою для заліку
A	ВІДМІННО – відмінний результат, лише з незначною кількістю недоліків	90–100	зараховано
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома недоліками	80–89	
C	ДОБРЕ – у цілому гарний результат з певною кількістю незначних недоліків	75–79	
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	70–74	
E	ДОСТАТНЬО – результати задовольняють мінімальні критерії	60–69	
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	35–59	не зараховано
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота,	0–34	

	обов'язковий повторний курс		
--	-----------------------------	--	--

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, ратифікована Верховною Радою України. Див.: Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції : Закон України від 17 липня 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
2. Офіційний переклад тексту Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року див.: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
3. Кодекс адміністративного судочинства України : прийн. Верховною Радою України 6 липня 2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
4. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
5. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 2 червня 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.
6. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 липня 2012 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/print>.

Література

Основна література

1. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / І. М. Балакарева, М. І. Белікова, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2020. 238 с.
2. Адміністративне процесуальне право України : навчально-

методичний посібник / І. О. Картузова, Д. А. Козачук, А. Ю. Осадчій, Г. М. Саробаєва. Одеса : Фенікс, 2016. 400 с.

3. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / І. М. Балакарева, І. В. Бойко, Я. С. Зелінська та ін. ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2016. 312 с.

4. Жушман М. Генезис і сучасний стан адміністративної юстиції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 8. С. 105-109.

5. Зошит для лекцій з адміністративного судочинства. Частина 1 /уклад. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2017. 40 с.

6. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. К.: Ваіте, 2014. 376 с.

7. Писаренко Н. Б. Засади адміністративного судочинства (сучасний український контекст) : моногр. Харків : Право, 2019. 248 с.

8. Писаренко Н. Б., Сьоміна В. А. Адміністративно-правові спори (удосконалення порядку вирішення) : моногр. 2-ге вид., зі змін. та допов. Харків : Право, 2012. 136 с.

9. Савранчук Л.Л. Проблеми забезпечення доступності правосуддя в адміністративному судочинстві. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 1. 2019. URL: http://apnl.dnu.in.ua/1_2019/37.pdf

10. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика судочинства : підруч. / за заг. ред. В. М. Бевзенка. Київ : Дакор, 2020. 1346 с.

Додаткова література

1. Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / за ред. О. Л. Жуковської. Київ : ВІПОЛ, 2004. 960 с.

2. Єресько Л. Верховенство права як результат судової практики: погляди А. Дайсі. *Юридична Україна*. 2016. № 11-12. С. 68–81.

3. Константий О. В. Проблеми захисту в адміністративному судочинстві суб'єктивних прав, свобод і законних інтересів : монографія. Київ : Істина,

2015. 544 с.

4. Курс цивільного процесу : підручник / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011 1352 с.

5. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права : навч. посіб / за заг. ред. Куйбіди Р. О., Шишкіна В. І. Київ : Старий світ, 2006. 576 с.

6. Петришин О. Судова практика як джерело права в Україні: проблеми теорії. *Вісник Верховного Суду України*. 2016. № 12. С. 11–14.

7. Писаренко Н. Верховенство права, конвенційні гарантії справедливого суду та принципи адміністративного судочинства. *Право України*. 2019. № 4. С. 55–76.

8. Пухтецька А. А. Актуальні питання тлумачення та застосування принципу верховенства права в адміністративному судочинстві. *Часопис Київського університету*. 2009. № 1. С. 116–125.

9. Руководство по статье 6 Конвенции. Право на справедливое судебное разбирательство (гражданско-правовой аспект). Guide on article 6. Right to a Fair Trial (civil limb). URL: http://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_ENG.pdf.

10. Смокович М. І. Визначення юрисдикції адміністративних судів та розмежування судових юрисдикцій : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2012. 304 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://zakon1.rada.gov.ua> – Законодавство України
2. <http://www.ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України
3. <http://echr.coe.int> – Європейський суд з прав людини
4. <https://supreme.court.gov.ua> – Верховний Суд
5. <http://reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень
6. <https://www.legalaid.gov.ua> – Безоплатна правова допомога

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: <http://https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/532-administratyvne->

[surohynstvo.html](#)